

El cap, el sexe i l'estómac

Bigas Luna parla en aquesta entrevista de la seva última pel·lícula, *Las edades de Lulú* i dels seus projectes.

Bigas Luna vesteix sempre de negre, per comoditat i discreció: com si així li fos més fàcil observar i alhora passar desapercebut. Lynch i Wenders són els únics directors estrangers, de la seva generació, que li interessin —"són honestos i fer el cine que ells fan, a Amèrica i Alemanya, és molt difícil. Mai no s'aprecia prou la dificultat de fer una cosa en el context on es fa"—. No li agrada parlar de cine català, però diu que a Catalunya es fa bon cine i que ell fa pel·lícules "collonudes". Bigas, que ja es prepara per a rodar *Gallines*, "una història de miserables", va debutar amb *Tatuaje*, adaptació d'una novel·la de Vázquez Montalbán, i ara, després d'haver-se creat, sobretot amb *Bilbao i Caniche*, la fama de director morbós, torna amb un altra adaptació, *Las edades de Lulú*, una pel·lícula difícil i arriscada que, de nou, ha despertat amors i odis entusiastes.

—Hi estic acostumat; m'ha passat sempre. Hi ha gent que m'estima i em tracta millor, gent que no m'estima tant i em tracta pitjor. Jo crec que el tema del sexe, per a la crítica, és un tema difícil. Fins i tot per a la crítica literària. Un tema que encara no està superat. Hi ha qui odia profundament la pel·lícula i gent que està entusiasmada. Jo n'estic content. Crec que és una pel·lícula difícil de fer i hi ha moltes seqüències de les quals em sento satisfet; la de *sado*, per exemple, o la de Barranco, crec que està genial, que la seva és una escena històrica.

—*Condiciona el resultat final el fet que sigui un encàrrec o t'ho prens com a cosa pròpia?*

—Mira, molts directors quan diuen "escolti, és que això era un encàrrec", el que volen dir és que la pel·lícula ha sortit malament. I jo, això, no ho admito. Una pel·lícula és un any de la meua vida i no puc rentar-me les mans. La *Lulú* és un encàrrec però jo l'he feta encantat. Cada cop tinc més ganes de fer encàrrecs. Una pel·lícula és com un fill. L'encàrrec vol dir que el fill ha volgut tenir el pare.

—*Has dit que fent cine, voldries arribar a l'espectador físicament i psicològicament. ¿Ho has aconseguit amb Lulú?*

—Físicament crec que només es pot aconseguir amb pel·lícules com *Angoixa*; amb *Lulú*, és possible que algú se senti excitat, però jo crec que, aquí, hi arribo més psicològicament. La literatura eròtica és molt més immediata que el cine, amb una pel·lícula crec que l'excitació va després, quan recordes les imatges que has vist i hi afegeixes la teua reflexió.

—*Pablo és el primer amor de Lulú, el primer i l'únic possible. ¿No creus que hi ha una certa moralina en aquesta història?*

—Una certa, no; molta. El final de la història és totalment reaccionari. Jo penso que l'amor, suposant que existeixi, només existeix una vegada. La segona, la tercera o la quarta ja són una paròdia del que va ser la primera, i crec que les dones esteu més disposades a viure-la que els

tios. Als homes, això de l'amor, ens fa més vergonya. En el cas de la *Lulú*, l'amor està portat a l'extrem, crec que aquest final reaccionari de la pel·lícula funciona molt bé. Pensant en la motivació amorosa de la dona, ¿quin final pot desitjar? Aquest. La realitat és un altra, és clar. Aquest final feliç, a la realitat, segurament és inviable. Però, una història d'amor sense final feliç, ¿on s'ha vist?

—*¿Per què és tan important el sexe a la teua filmografia?*

—Es que no conec gaires coses més. El cap, el sexe i l'estómac. L'estómac i el sexe està molt a prop, el cap és el que fa funcionar el sexe. Bé, també hi ha l'especulació intel·lectual, que tu la pots fer jugar políticament, socialment, però jo ja ho faig a través del menjar i el sexe, que és el que més m'agrada.

—*Un crític americà va dir que eres una barreja de Hitchcock i Buñuel. ¿En què t'hi assembles, què és el que admires d'ells?*

—De Hitchcock, m'agrada aquesta cosa que té com de nen, i també la seva meticulositat. De Bunuel, em fascina la seva intuïció, la seva capacitat de capgirar-ho tot, qualsevol cosa.

—*Ells han fet servir el cine com a vehicle de les seves obsessions, del seu món personal. ¿És això també el que tu fas?*

—Tots els que fem cine de veres ho fem. Fent cine estàs creant vida. ¿Quina experiència tens de la vida? La que tu has viscut, els teus fantasmes, i és això el que utilitzes.

Cada vegada que prens una decisió, encara que no vulguis, apareixen les teves obsessions. Jo, quan vaig començar, ho feia d'una manera conscient, però ara ja me n'he oblidat, perquè veig que hi surten igualment.

—*¿Com és la relació director/actor? ¿Fins a quin*

punt un actor es fa imprescindible per un director?

—Abans de fer *Lulú*, vaig dir: "Això és l'Àngela Molina i si no és l'Àngela, no es fa la pel·lícula". I ara estic dient que la *Lulú* és la Francesca Neri, que no pot ser una altra, i que és una meravella. I no sóc un farsant. M'ho crec. Per

fer pel·lícules has de ser una mica ingenu, creure't coses que són mentida. ¿Com s'ho creuran els altres si jo no m'ho crec? Ara, la relació actor-director és una cosa que em fascina, un dia en faré una pel·lícula. Per a mi un actor és una persona que manipulo, que utilitzo. En gene-

ral, l'actor i el director mai no ens acabem de conèixer; però, en canvi, hi ha una relació de submissió i d'acceptació tremenda. Jo m'enamoro de tots els actors amb què treballlo. Em passo un any mirant-los, sé les pigues que tenen, com miren, què és el que fan bé i el que fan malament, els cuido, els mimo; acabes sent l'amant, el pare, la mare. I ells ho saben i et tracten també d'una manera especial. Jo m'he trobat amb actrius que m'han tractat millor que al seu marit, o al seu amant. ¿Per què? Perquè sóc el tio que les faig més grans. És una relació molt especial i s'ha de provar de mantenir.

—*¿Tornaràs a treballar amb l'Àngela Molina?*

—Jo vaig dir que no, però ara penso que sí. ¿Per què no? Jo, la història de l'Àngela, l'entenc. Entenc el seu moment difícil i sé que, professionalment, el que va fer està molt mal fet, però també sé que li pot passar a tothom.

—*Lulú no podrà anar als Estats Units com Angoixa.*

—No. Anirà a Alemanya, a Japó i a Itàlia, però no als Estats Units. És curiós. Abans, jo havia d'anar a Perpinyà a veure pel·lícules que aquí no es podien veure i, ara, els ianquis haurien de venir aquí. No entenc com es poden censurar coses que han d'anar a un cine, a un llibre, a una exposició. En canvi a les televisions no hi ha censura. Jo al·lucino que *Bilbao* i *Caniche* es passin per la tele. ¿Sóc un carca? Doncs sí, no ho entenc, si jo manés no les passaria, les he fetes per veure-les al cine. La tele només existeix per dues coses: per guanyar diners amb els anuncis i per donar poder als polítics amb els informatius. Les pel·lícules s'han de fer en cine i veure-les al cine, com una pintura es veu a una galeria d'art.

Maria Jaén

